

نسخه سی ۱۰ غروشد

صاحبی، مدیری، محرری:

اسلامك نفعنه خادم . مقالات
مع الت شكر قبول . ونشر اولونور
يازانك شخصيتي دكل . يازنك احميتي
نظر دقت . آلتير .
كن يازيلردن شايان قبول كورولنر .
تايغ . سراسيله دوج ايديلر .

محفصل

۱۳۳۸

علمي، ادبي، اجتماعي رشميريلك
شهری مجموعه در

۱۳۴۰ جاذی الاولاسنه مخصوص نسخه

عدد: ۱۹

اداره خانه سی: آقیرایده
ملا کورانی محله سندم مهر
سوقاغنده ۳ نومرولوخانه
مركز نوزی:
باب عالی جاده سندم (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی:
سنه لکی ۱۳۰ غروشن
آلتی آلتی ۶۰
اوج آلتی ۳۰

جلد: ۲

مندرجات:

شرايط اجتماع و طبقات مجتهدین - اسکاتیلی عاطف، توکل و سنی - طاهر المولوی .
محفصل علمی و اصمونی: انعکاسات - محمد شرف الدین .

محفصل اجتماعی: بیل باشی و مرادجی، نوئل و شجر میلاد - محمد عنبر .

محفصل تاریخی: مستجابی زاده عصمت بك - محمود المولوی . دموج تأثیری - یشار شادی . خواجه قایم
افدینك ارنجالی .

محفصل ادبی: زوالی شمس الدین - محمد صادق . غزل - شمس الدین . غزل - علی شفیق . فاع
حضورنده - علی ظبار .

محفصل فنی: قمر مسکونیندر ؟ - سفتی .
یکی تله ماقی ترجمه می وقفه نه لون .
حسن و عشق و هند ماضالاری

(لزوم مالایزم) تسمیه ایتش اولدینی لزومیا تنده
موجوددر .

امام غزالی دخی (الاربعین) ننده دیرکه :
حق ان الشاعر مع زکاکة عقله تنه لذلك وقال
زعم المنجم

والسلام . . . علينا وعلى عباد الله الصالحين آمين

۱۳ ذی الحجه ۳۳۹ . العبد الفانی

محمد شرفی العربی المهرسی

مجله اجتماعی

ییل باشی و صراسمی - نول و شجر میلاد
ییل ، سنه ، سال ، تصویرلی اسانمزده سوه
سوه قوللاندیقمز مائوس کله لر دندر . ابوالحررین
احمد مدحت مرحوم ییل تعیری دایما دیگر ایکسنه
ترجیحاً قوللاندی . بکقوز چفتلکندن ، آثار
مطبوعه سندن بحث ایدلکده ییلده شوقدر غروش
قازاندیغنی سویلدی .

ییل ، سنه دنیان شی ، کره اوضک شمس اطرافنده
بردورنام اجرا ایتدیکی مدت اولوب ۳۶۵ کون
ایله برربع کوندن عبارت و فصول اربعه منقسمدر .
شیمدیکی صرفه کوره ۱ کون نایدن ۳۱ کون
اوله قدر کچن زمان ، صورت همومیهده ۱۲
آیدن عبارت مدتدر .

ییل اوروبا اقوامک همان کافه سی نزدنده عین
مدتن عبارتدر . روسلر ایله یونانیلر وانلرک
پیکاری اولان روملر تقویم رومی قبول ایتش
اولدقلرندن بوتقویم ایله سائر اوروبا اقوامک
تقویملری آراسنده ۱۳ کون فرق وارددر . اوصورتله که
انلرک ییل باشیلری تقویم افرنجی به نظراً ۱۴ کون
ثانی ده باشلار .

ییل باشی مسئله سی اقوام مختلفه نزدنده
من القديم بادی اختلاف اوله کیشدر . مصرلیلر ،

الله تعالی و تقدس حضرتلرینک پیش عظمت
وقدر تنده سجده ایتدکدنصکره قاقوب بسطدن
مرکه طوغری تکثرات کونیه بی ایتدیکنک کبی
تصویر و تمثیل ایت ، نه کیم هر زمره بردرلو تصویر
و تمثیل ایتش

بنده انعکاس طریقله تصویر ایدیه حکم . شویله که :
کائناتده مختلف اجسامک بولنسی ، یعنی وحدتک
کثرته ، بسطک مرکه طوغری طولاً و عرضاً
حرکت ایتیه سی جسملرک ایکی نه ایتلرنده کی
انعکاساتدن حصوله کیشدر . رأس و آسه کتیرلش
ایکی اهرام کبی که رأس نقطه سنده مختلف الجنس
و شکل اهرامیده اولان ایکی جسمک آره سنده کی
فرق همان همان لاشی دینیه حک قدر اصغری بر درجه
تمیزده دره بورادن قاعده لره طوغری فرق مبسوطاً
متناسب اعظمیت کسب ایدر . رأسلرده کی اصغری
نبایخی فوق العاده ثنائی بر حده کتیره حک اولورسه ق
برینک ضیاعی دیگرینه انعکاس ایدر که صرلوجه من
اولان انعکاساتدن مقصد من بودر . بونقطه نهائی
تحلیلدن ترکیب ، یعنی قاعده لره طوغری
کله حک اولورسه ق نقطه انعکاسدن باشلايه جمنز
ایچون بنده اشیاده کی کثرت و تباینک منشأی
انعکاسدو دیورم .

بوطر زتشیه دخی وحدت وجودی کوستره حک
ایسهده بو وحدتک حق اولدیغنی کوستره حک دکل
بلکه حقت وحدت صفتیه موصوف بولندیغنی
کوستره حکدر .

فی کل شیء له آیه تدل علی انه واحد

§

کچن نسخهده کی حفیدالوحدتی سعودالمولوی
امضاسیله ترجمه اولان زهم المنجم
قطعه سی ایچون اهام علی نک اولق اوزره مروی
بولان دینلش ایسهده بوقطعه ابوالعلاء المعرینکدر .

کلدانیلر، فرس و سائر ییل باشی اعتدال حریفیدن، یعنی افرنجی ۲۱ ایلوله مصادف زماندن اعتبار ایدرلردی.

برطانیای ده انقلاب شتویدن (۲۱ کانون اول) و بعضای ایسه انقلاب صیفیدن (۲۱ حزیران) عد و اعتبار ایشلردی.

جمله سنده شایان دقت برجهت وارسه اوده ییل باشی، حیثیات اقوامده برحادثه مخصوصه، بر یوم مخصوص و دایما طوغریسی مبدء تاریخ عد اوله ورق اگاکوده بویومه خصوصی بر اهمیت و شرافت ویرلک ایسته نلسیدر.

تدقیقات تاریخچه دن آگلاشیلمورکه هر قوم ییل باشی، ذیلین یوم مخصوصی کندی دین و یا مذهبه عائد و یا تاریخ طالع متعلق حادثات میاننده بیوک بر وقعه به تصادف ایتدیرمکده بر ذوق و ضرور حسن ایتشدن.

بر زمانلر بوتون عالم نصریتنده میلاد عیسی علیه السلام مبدء تاریخ اوله ورق قبول اولندیکی کی ملت اسلامیه نك ترقیات و انکشافاته بر مقدمه خیر اولمش اولان هجرت نبویه دخی مبدء تاریخ اسلام اتحاد قلمشدر.

لسانمزمده ییل باشی تعبیری بالخاصه اقوام خریستیانیه نك تسعید ایلدکاری یوم مخصوصه تخصیص ایدلمش اولوب بز مسلمانلرجه سنه باشی تعبیری مأنوس و مستعملدر.

*

سنه باشی، مبدء تاریخ اتحاد اولنان وقعه نك سنه سنده بر یوم معین اولوب آنحق کونی کونیه مطابقتی شرط ایدلماشدر. نته کم ولادت مسیحیه شهر کانون اولک اواخرنده وقوع بولدیگی حالده تاریخ میلادده سنه باشی کانون ثانی اتحاد قلمش اولدیگی کی هجرت نبویه ربیع الاولک ایچنده اولدیگی

حالده شهر عربیه نك برنجیسی محرم اولدیغسندن یوم هجرتدن ایکی آی، اون بوقدر کون مقدم اولان غره محرم سنه باشی اتحاد بیورلشدن.

الیوم خریستیانلرجه مبدء تاریخ کانون ثانی نك برنجی کونندن معتبرایسه ده تاریخ میلادده ده سنه باشی من القدریم کانون ثانی نك ابتدا سندن معتبر اوله مامشدر. فی الحقیقه تاریخک ویردیگی معلوماته کوره روما ایمراطورلرندن رومولوس زماننده تاریخ میلادک صدئی مارتک برندن ورومانک ایکنجی قرالی نوما، یعنی پومپلیوس وقصر زمانلرنده کانون ثانی نك ابتدا سندن اعتبار ایدلماشدر.

مشهور فاتح کیوم زماننده، یعنی ۱۰۶۶ تاریخلرنده مبدء سال کانون اولک یکریمی بشنجی کونندن اعتبار ایدلایکینه کوره ولادت مسیحیه تمام ایتدیرلک ایسته نلیدیکی آگلاشیلیر.

انکلتیره ده ییل باشی مارتک یکریمسندن، یعنی مبدء فصل بهار اولان یوم لطافت افزادن بده ایدردی که ۱۷۳۱ تاریخچه قدر اسقوچیا ده اوپله اولماشدر.

تاریخ مذکور دن اعتباراً انکلیزلر بابا اون اوچنجی غره غوار همیله بر درجه به قدر خطالری تصحیح اولسان تقویم افرنجی بی قبول ایلدکاری صبرده مبدء سال میلادی بی ده کانون ثانی نك برنجی کونیه نقل و تحویل ایشلردن.

۱۷۵۲ تاریخنده انکلتیره دن ماعدا بالعموم پروتستانلر ییل باشی کانون مذکورک برنجی کونندن اعتبار ایتماشدر.

بو اختلافات فرانسه ده دخی ایچه دورلر کچیرمش و مبدء تاریخ میلادینک شیمیدیکی کی کانون ثانی نك برنجی کونندن معتبر اولمش آنحق ۱۸۰۶ سنه سندن باشلامشدر.

ییل باشینک شیمیدی به قدر بر جوق تحولات

و تبدلآته معروض قالدیفته کوره انسانلرک بوتبدلآته
بر حقیقت آراد قلیرنی آکلاماق غیر ممکندر .
بو کون کانون نانی بدائی علم رنج و هیتجه
هیچ بر اشارت نمیزیه مالک اولدینی کی مشهور
بر وقعه یه ده مصادق دکلددر .

شرق و غرب علمای خریستیانیه سنک بالاجتماع
کانون اولک یکرمی بشیچی کونی مولد مسیح
اولدیفته اتفاق ایتملیه نظراً کانون ناینک برنجی
کونی بویله بر شرف و امتیازله ده علاقهدار
کوره و لیا مکنده در .

مواسم نقطه نظریله تدقیق ایدیلیر سنه موسم
شنانک (زمهریر) دنیلن الک شدتلی بر فصله تضادفه
واو فصلده کوره ارضک بالعموم نباتات و حیواناتی
و حتی انسانلری بیشله تأثیرات هوا یسه دن دوچار
استراحت و عطالت اولدق لریته کوره انسانلره فرج
و انبساط بخش ایده بیله جک فیضلی بر کون اولسی
احتمالی ده بو قدر .

بویله اولقلیه برابر الیوم عالم نصر ایتنک همان
هر نقطه سنه ییل باشی کانون ناینک برنجی کونشدن
معتبر و بوشه ۱۹۲۳ سنه سنه مصادقدر .

۱۳۳۳ سنه سنن اعتباراً مالک عثمانیه ده
مغایلات عمومییه و رسمیه ده قوللا تلیق اوزره تقویم
رومی یرینه تقویم افرنجی قبول و رأس سنه ده
کانون نانی ابتدا سنن اعتبار ایدیلشدر .

غریبتلر نزدنده ییل باشی بعض مراسم ایله
باشلامق معتاددر . سنه تبریکی بو زمانده اجرا
ایدیلیر، زیارت و عیادتلر و قوغبولور ۳۱ کانون اول
آقشامی عائله لرجه ضیافتلر ترتیب ایدیلرک و رأس
سنه اولان نصف الیلی بکلیه رک خوشهجه وقت
تکیر مک عادات و مراسم جمله سنن عد ایدیلرکی کی
اوروپانک بعض یرلرنده نصف الیلده کلیسالرک چاکلری
چالندرق و رأس سنه بو صورتله اعلان و اظهار شدمانی

ایدیلیر . بومیانده هدیه لر تعاطیسی ده عادتدر .
شرق خریستیانلری و لاسیما روسلر ایله روملر
واردیلر بو کیجه یی یمش یمک و ذوق و نشو و لرله
تکیر مک اعتیادنده درلر .

نویل (Noël) لاینجیه ولادت معاسیه اولوب
اصطلاحاً مولد عیسی یورطوسی دیمکدر . هر سنه
افرنجی ۲۵ کانون اولده اجرا ایدیلیر .
غریبنده سنا کن اولان اقوام مختلفه دن هریری
کندی غنچه سنه کوره بو یورطویه خصوصی بر
اهمیت ویرر . از جمله انگلیزلر نوئل یورطویسنه
(Christmas) دیرلر که ایین مسیح معناسنه در .
دنیلنک هر نومه سنده یولورلر سنه یوللش و یوللر
بو کیجه ده هریری ایله بودینجه دنیلن طاطلی یی یلک
معتاد لیردر .

ترانسوال محاربه سنک دوام ایدیلکی سنه لرده
انگلتره قرالیه سی متوفاه و یقوریا طرفدن ییل
باشی هدیه سی اوله رقی صفت حریده یوللان انگلیز
عساکر سنک هر فرد یسه تشکک و وظایر دار و ننده هندی
قولنسر و لری ه بودینه طاطیلری کوندرلرکی مر ویدر
اوروپانک دیگر نقطه لرنده قارلردنخی بو مراسم
صره سنه کبرلر . خلاصه نوئل مراسم بعض
غرب ملتلری نزدنده سنه باشی مراسم و تبریکاتندن
دها مهم و دیندر .

میلاد کیجه سنده بالعموم اقوام غریبه خریستیانیه ده
شجر میلاد (Arbre de Noël) دنیلن و علی الاکثر
کسلش کوچوک چام آغاجنک دالریته چیقولاته
پور تقال و مانده لنه و اوراق تفک او یونجاق ورتکارنک
مولر تفایق ایده رک چو جملره (بابانوئل) ک
سنه هدیه سی کتیر دیکنی سوبلر و آنلری بو صورتله
سویندیرلر . او کیجه چو جملره بابا نوئلک اوخاقدن
کله رک او یونجاق و شاره کثیر دیکنی سویلندیکندن

نه دندر فضیلت محقر الهی

دینه فریاد ایدردی .

نو وادیده همزبانی جو قدر . از جمله شاعر
خطیر هر سگلی عارف حکمت بك مرحوم ده او کمال
و قاریله برابر

نه در جرم فضیلت کیم آنک از بابی یارب

پریشان حال و مقهور و حقیر بی نوا کوردم .

سوالنی هاتف غینه توجیه بیورر .

محبان عصمتدن اولان حکمت ، عصمتک

سراجمانی ادراک ایدسهیدی بوندن بیک قات

شدتلی سواللر ایرادنن چکنمزدی طننندیم .

زیرا عارف حکمت بك مرحومک ارتحالندن بری

فضیلتله قارشی دیارمزده کی وضعیت مخاصمه کارانه

یوز بیک قات دها اشتداد ایتمش و زواللی مملکتیمز

صوک اون ایکی ، اون اوج سبه ظرفنده « مقبره

فضیلت ، منظره سنی ارتق بحق اکتساب المشرق .

فی الحال گرفتار اولدیغیمز خسران عظیم و الیمک

اسمانی بشقه سیلرده ، بشقه یلرده آرامق بك

عشدر . فضیلتله خصم اولان ملتله ، البته برم

عاقبتیمز کی عاقبتله نامزددر . شکایت اتمامی ،

اسباب و عوامل فلاکتی ازاله به جالشملی . حالوکه

صوک زمانلرده کی اوضاع و آثارمن هر زمان اثبات

اندوب طور بیورکه هنوز موقع ندامتده دکلز .

حالا فضیلت وارباب فضیلتله قارشی عداوتده مستقرز .

واه بزه ، یازق بزه ! هر نه ایسه صده کلهلم .

زیرا بوجشک اوجی رشته طول امل کی دامن

جشره پیوسته در .

عصمتک خبر وفاتی اعلان ایدن استانبول

عزته لرندن اولجه بحث ایشیدیم . بو هیانده بالکیز

(اقدام) مرحومک (شاعر محترم) اولدیغنی قیدایتدی .

اوزمانکی «تسویر افکار» سر محرری عصمتله بك

علاقه دار بر ذات اولدیغی حالده مرحوم حصده

یازدیغی سطرلر - هر نه دنسه - بك لاقیدانه برایکی

کیجه یاتارکن چو جققلر ایچنه او یونجاق و سائر

قونولق ایچون قوندیره لرینی او جاق باشنه بر اقیرلر

و بالطبع بیوکلر بو قوندیره لری بوش بر اقه یوب

هدیه لرله ترین ایدرهك چو جوقلری سیویندیرلر .

شمر قده روملر و رولر ولادت مسیح یوز طوسنی

تقویم رومی به کوره ۴۵ کانون اولده وارمنیلر ایسه

خاچی صویه آتمق یوز طوسیه برابر ۶ کانون ثانی ده

اجرا ایدرلر .

هر ایکی ملت ده ولادت مسیحیه به اهمیت جهتیله

کوچوک باسقاییه دیرلر و ایکی کون دوام ایتدیرلر .

۱۳ کانون اول ۱۳۴۷

بیک بر دیرك : محمد عزت

محمد تاریمی

مسئله جانی زاده عصمت بك

(۱۷۷۰ هجری شمسی - ۱۳۴۷ هجری قمری)

مرحومک :

طافیا لبرین ضوون چلغنه بی دربی

روح و جسمی غفل مینای می شاد ایلمسون

عقل و مقتون جنون نشووه چانه در

اول جنوندن حق آبی عالمده آزاد ایلمسون

کی سیورلرینده آکلاشیله جنی و جهله اوائل

حالنده عشرتله الفتی و ارایمش . آنجق عینسی مظهر

قبول اولمشدرکه بالاخره عشرتله اولان علاقه سنی

و حساسی بستون قطع ایدرهك انسانیتک معنای

تامنی اجرا ایلدی . فقیره یازدیغی بر مکتوبنده دیورکه

« اوللری اقسام اولور اولماز مهالکانه آیلدیغیمز

عشرت عالملرندن بیایغی نفرت ایدر اولدیغیمدن

آنی ده حد اولسون ترك ایتدیم . »

زواللی عصمت بی دربی دوچار اولدیغی آلام

و دواهیتمک تأثیریه بعضاً لسان شکوائی فوق العالیه

قدر اعلا ایلر .

نه دن مثلاً اهل فضله دواهی